

HOTĂRÂREA nr. 1-99/2022
cu privire la examinarea contestației domnului
Melnic Nicolai împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică
nr.3-28/2022 din 25.03.2022

13 iunie 2022

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația domnului Nicolai Melnic împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-28/22 din 25.03.2022, audiind informația prezentată de către domnul Constantin Șușu, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

La 03.12.2021 în corespondența instituțională a Consiliului Superior al Procurorilor a fost înregistrată adresarea cet. Nicolai Melnic, prin care s-a solicitat tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor Xxxx Xxxx, Xxxx Xxxx și Xxxx la răspundere disciplinară pentru îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu la gestionarea cauzei penale nr.xxxxxx și adoptarea unor hotărâri ilegale.

În virtutea prevederilor art.45 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, adresarea de referință a fost transmisă, pentru examinare conform competenței, Inspecției procurorilor, care xx.xx.2022 a dispus încetarea procedurii disciplinare, dat fiind faptul că nu au fost identificate temeuri de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor vizați în adresarea solicitantului.

Decizia nominalizată, adoptată de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Natalia Cernous, a fost contestată de către autorul adresării, solicitând anularea acesteia și aplicarea sancțiunilor disciplinare procurorilor care nu au luat măsurile corespunzătoare pentru ca faptele reclamate să fie investigate corect din perspectivă procesuală.

Prin Hotărârea nr.3-28/21 din 25.03.2022, adoptată de către Colegiul de disciplină și etică, contestația cet. Nicolai Melnic a fost respinsă, iar decizia Inspecției procurorilor, adoptată pe caz, a fost menținută fără modificări.

Astfel, examinând cauza disciplinară de referință, Colegiul de disciplină și etică, a stabilit că *„în cadrul controlului nu s-a stabilit încălcarea cu vinovăție de către procurorii Xxxx Xxxx, Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx, a obligațiilor corespunzătoare funcțiilor pe care le dețin, iar condițiile pentru atragere la răspundere disciplinară nu sunt îndeplinite cumulativ, nu au fost identificate temeuri de atragere la răspundere disciplinară conform art.38 din Legea cu privire la Procuratură, iar decizia Inspecției Procurorilor a Procuraturii Generale din xx.xx.2022 este întemeiată și legală”*, motiv din care a respins contestația și a menținut decizia Inspecției Procurorilor.

Nefiind de acord cu hotărârea Colegiului de disciplină și etică, solicitantul, la xx.xx.2022, a depus contestație la Consiliul Superior al Procurorilor, prin care a solicitat intervenția în investigarea circumstanțelor invocate.

Examinând contestația depusă de către cet. Nicolai Melnic și argumentele prezentate în susținerea dezacordului său, poziția exprimată de către reprezentantul Inspecției procurorilor, argumentele invocate în hotărârea criticată, precum și aspectele

aferente soluționării adresărilor solicitantului, Consiliul Superior al Procurorilor apreciază necesitatea admiterii acesteia cu casarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-28/2022 din 25.03.2022 și deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 cu restituirea procedurii disciplinare Inspecției procurorilor pentru efectuarea investigațiilor suplimentare.

Pentru a se pronunța în acest fel, Consiliul Superior al Procurorilor a examinat poziția și argumentele prezentate de către cet. Nicolai Melnic, materialele procedurii disciplinare, cadrul normativ relevant și raționamentele exprimate în hotărârea contestată.

Circumstanțele reținute în adresarea cet. Nicolai Melnic.

Potrivit sesizării disciplinare se relevă că cet.Nicolai Melnic reclamă îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu la gestionarea cauzei penale nr.xxxx și adoptarea unor hotărâri ilegale.

S-a stabilit că, cauza penală nr.xxxx a fost pornită de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție xxx, în temeiul bănuielii rezonabile că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art.xx Cod penal, pe faptul [...].

Prin ordonanța procurorului Xxxx Xxxx din xx.xx.2020, menținută prin ordonanța procurorului ierarhic superior din xx.xx.2020, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a cet. Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx și clasarea cauzei penale, din lipsa elementelor infracțiunii.

Ordonanțele procurorilor Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx, au fost contestate de către cet. Nicolai Melnic în ordinea art.313 Cod de procedură penală, iar prin decizia Curtii de Apel Chișinău din xx.xx.2020, au fost declarate nule, pe motiv că nu s-a asigurat cercetarea completă, sub toate aspectele a cazului, cu reluarea urmăririi penale.

La xx.xx.2021 urmărirea penală a fost reluată, iar la xx.xx.2021, prin ordonanțele procurorului Xxxx Xxxx, cet. Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx au fost puși sub învinuire, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.xx Cod penal.

La xx.xx.2021, procurorul Xxxx Xxxx, în mod repetat a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților și a clasat cauza penală, din motivul că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.xx Cod penal.

Ordonanța adoptată a fost menținută prin ordonanța procurorului ierarhic superior din xx.xx.2021.

Ordonanțele adoptate de către procurori, au fost contestate de către cet.Nicolai Melnic în ordinea art.313 Cod de procedură penală la judecătorul de instrucție.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Xxxx) din xx.xx.2021, au fost declarate nule ordonanțele procurorilor Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx, ca fiind neîntemeiate. Instanța a reținut ca nu au fost luate toate măsurile stabilite de lege în scopul cercetării complete, obiective și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei (confruntări între participanții la proces, examinare la fața locului), iar procurorii au adoptat hotărâri nemotivate.

Constatările Inspecției procurorilor

Verificând argumentele în speță, Inspecția procurorilor a reținut că în cadrul verificării sesizării, procurorii Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx au adoptat hotărâri în cauză,

conducându-se de prevederile art.art. 27, 101 Cod de procedură penală, apreciind probele administrate la faza urmăririi penale conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu.

În aceeași ordine de idei, Inspecția procurorilor a subliniat că, un procuror nu poate fi tras la răspundere numai pentru interpretarea normelor de drept și aprecierea circumstanțelor unui caz, bazate pe propria convingere, formate în urma examinării datelor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv.

Pentru a se constata săvârșirea abaterii disciplinare, este necesară existența unei încălcări, din culpă, a unor norme legale, iar respectiva greșală trebuie să fie evidentă, să aibă consecințe grave și să nu-și găsească nicio justificare. În afară de aceasta, nu poate constitui abatere orice încălcare a normelor de drept procesual, ci numai acelea care produc o gravitate deosebită și nu pot fi supuse reparației efective.

Deși ordonanțele adoptate de către procurorii XxxX XxxX, XxxX XxxX și XxxX XxxX au fost declarate nule prin hotărârile judecătorești din cauza unor omisiuni admise, fapta săvârșită nu poate fi apreciată ca o abatere disciplinară pasibilă sancțiunii disciplinare, deoarece nu s-a stabilit ca ei au acționat cu rea-credință, intenționat sau cu neglijență flagrantă.

Condițiile răspunderii disciplinare privesc conduita ilicită, vinovăția, precum și legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și rezultatul produs, iar pentru atragerea la răspundere disciplinare aceste condiții trebuie îndeplinite cumulativ. În lipsa unuia dintre aceste elemente abaterea disciplinară nu subzistă, și deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorilor.

Prin urmare, Inspecția procurorilor a încetat procedura disciplinară din motivul că nu au fost identificate temeuri de tragere la răspundere disciplinară.

Constatările Colegiului de disciplină și etică

Examinând contestația asupra deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, Colegiul de disciplină și etică a susținut verificările efectuate în cadrul cercetărilor și a acceptat argumentele privind lipsa temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

În acest sens s-a menționat că „*urmare a verificării contestației și materialului probator, Colegiul de disciplină și etică stabilește că alegațiile cet.Nicolai Melnic nu s-au confirmat, iar acțiunile procurorilor XxxX XxxX, XxxX XxxX și XxxX XxxX nu constituie abatere disciplinară*”.

De asemenea, Colegiul de disciplină și etică a reținut că „*procurorii au acționat conform atribuțiilor funcționale și Legii cu privire la Procuratură, care prevăd că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează*”, iar „*în cazul prezentat, materialul probator administrat atât în faza controlului de către Inspecția Procurorilor, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că elementele abaterii disciplinare menționate, nu sunt întrunite*”.

Pe cale de consecință, Colegiul de disciplină și etică a estimat că decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 este întemeiată și legală, motiv din care a respins contestația cet.Nicolai Melnic.

Pozițiile exprimate în ședință.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din xx.xx.2022, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, a solicitat respingerea contestației cet. Nicolai Melnic, cu menținerea deciziei Inspecției procurorilor și a hotărârii Colegiului de disciplină și etică.

Inspectorul a menționat că, potrivit prevederilor art.3 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează. Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului, legată de exercitarea atribuțiilor sale.

Inspectorul a enunțat că în cazul prezentat, materialul probator administrat, atât în faza controlului de către Inspecția procurorilor, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că elementele abaterii disciplinare menționate nu sunt întrunite.

În poziția sa, cet. Nicolai Melnic a susținut argumentele expuse în contestație, solicitând casarea integrală a deciziei Inspecției procurorilor și a Colegiului de disciplină și etică, cu adoptarea unei noi hotărâri, deoarece procurorii Xxxx Xxxx, Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx nu și-au exercitat corespunzător obligațiile de serviciu la gestionarea cauzei penale nr. xxxxx

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor.

Analizând hotărârea contestată și materialele procedurii disciplinare prin prisma criticilor formulate de Nicolai Melnic, ținând cont de argumentele prezentate de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, precum și de prevederile legale incidente, Consiliul Superior al Procurorilor constată că soluția dispusă de Colegiul de disciplină și etică și a Inspecției procurorilor urmează a fi casate, cu admiterea contestației, ca fiind întemeiată.

Atât Inspecția procurorilor, cât și instanța de disciplină și-au întemeiat soluțiile despre lipsa temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară prin prisma necesității respectării principiului independenței procesuale a procurorului, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează și al liberei aprecieri a probelor.

Independența procurorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul procurorilor, ci o garanție pentru o justiție echitabilă, imparțială și eficientă care protejează atât interesele publice, cât și cele private ale persoanelor în cauză¹.

Pentru a promova încrederea publicului, procurorii trebuie să fie independenți, dar și să se simtă responsabili. Această responsabilitate trebuie exercitată cu respectarea drepturilor și libertăților individuale ale cetățenilor.

Art.101 alin.(2) din Codul de procedură penală declară expres că reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei lor

¹ Avizul nr. 9 (2014) al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE) în atenția Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei privind normele și principiile europene referitoare la procurori

convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Astfel, dispoziția potrivit căreia probele sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare este completată de mențiunea că această apreciere se realizează în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză și se supune numai legii, ceea ce exclude posibilitatea întemeierii hotărârii numai pe anumite probe.

Potrivit normelor instituite în art.254 din Codul de procedură penală organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

Așa cum stabilesc normele de procedură penală, procurorului îi revine sarcina esențială, în cursul urmăririi penale, în primul rând să administreze sau să permită administrarea doar a acelor probe care au aptitudinea legală de a fi administrate și, pe de altă parte, să aprecieze utilitatea și concludența probelor în dinamica procesului penal.

Prin copiile actelor de procedură, ce se conțin în dosarul disciplinar, se constată că, prin ordonanța ex-procurorului Xxxx Xxxx din xx.xx.2020, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a cet.cet. Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx cu clasarea cauzei penale din lipsa elementelor infracțiunii. Soluția procurorului de caz a fost menținută la 07.05.2020 de către procurorul ierarhic superior, în cadrul controlului ierarhic.

Prin decizia Curtii de Apel Chișinău din xx.xx.2020 ordonanțele procurorilor Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx au fost declarat nule, pe motiv că nu s-a asigurat cercetarea completă, sub toate aspectele a cazului, fiind dispusă reluarea urmăririi penale. În deosebi, instanța de apel a indicat că soluțiile procurorilor sunt pripite, nu s-a dat apreciere probelor prezentate de cet.Nicolai Melnic, limitându-i astfel accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil, garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La xx.xx.2021 urmărirea penală a fost reluată, iar la xx.xx.2021 cet. Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx au fost puși sub învinuire, fiindu-le incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.xx Cod penal.

La xx.xx.2021, procurorul Xxxx Xxxx, în mod repetat a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx și a clasat cauza penală din motivul că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.xx Cod penal.

Decizia adoptată a fost menținută prin ordonanța procurorului ierarhic superior din xx.xx.2021.

Ordonanțele adoptate de către procurori, au fost contestate de către cet.Nicolai Melnic în ordinea art.313 Cod de procedură penală la judecătorul de instrucție.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul xxx) din xx.xx.2021, au fost declarate nule ordonanțele procurorilor Xxxx Xxxx și Xxxx Xxxx și ca fiind neîntemeiate. Instanța a reținut ca nu au fost luate toate măsurile stabilite de lege în scopul cercetării complete, obiective și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei (confruntări între participanții la proces, audieri de martori, examinare la locul faptei), prin ce s-a limitat accesul petiționarului la justiție.

Încheierea judecătorească a fost contestată cu recurs de către procurorul de caz. Curtea de Apel Chișinău la xx.xx.2022 a respins recursul procurorului ca nefondat.

Instanțele judecătorești au reținut, în ambele cazuri de anulare a ordonanțelor procurorilor, încălcarea obligației de a efectua o investigație eficientă a cazului sesizat de cet. Nicolai Melnic.

Aceste constatări ale instanțelor de judecată despre limitarea dreptului de acces la justiție cet. Nicolai Melnic sunt suficient de serioase și impun necesitatea examinării gradului de vinovăție a procurorilor, implicați la investigarea dosarului, sub aspect disciplinar, reieșind din atribuțiile esențiale care îi revin procurorului, în cursul urmăririi penale.

Inspekția procurorilor s-a limitat, în mare parte, la actele de procedură care au fost puse la dispoziție de către persoana care a sesizat despre pretinse abateri disciplinare din partea procurorilor, fără a clarifica care a fost implicarea procurorilor în procesul de administrare a probelor, dacă au avut un rol activ în cursul urmăririi penale și au înaintat organului de urmărire penală indicații pentru stabilirea adevărului.

Inspectorul, potrivit Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspekției procurorilor, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 19/35 din 29.07.2016, este obligat în cadrul verificării sesizării să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare.

Pentru îndeplinirea acestei obligații, cadrul normativ instituțional îi oferă inspectorului dreptul, prin coordonare sau la indicația Procurorului General, să facă cunoștință cu cauzele și/sau procesele penale, materialele și alte documente, care se referă la subiectul controlului, să solicite copiile documentelor relevante cazului, cu anexarea ulterioară la materialele controlului, respectând prevederile Legii nr. 245-XVI din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat și dreptul de a solicita avizele subdiviziunilor specializate ale Procuraturii în cazuri concrete.

În speță, Consiliul Superior al Procurorilor consideră necesar ca inspectorul să facă uz de aceste drepturi pentru a asigura o verificare obiectivă a sesizării cet. Nicolai Melnic și a decide în final cu referire la existența ori lipsa abaterilor disciplinare din partea procurorilor. Este evident faptul că la evaluarea gradului de inacțiune din partea procurorilor urmează a se ține cont de comportamentul ofițerului de urmărire penală ori existența unor motive de ordin obiectiv, care au condiționat derularea urmăririi penale timp îndelungat.

Consiliul Superior al Procurorilor se aliniază poziției instanței de disciplină despre necesitatea respectării independenței procesuale a procurorului în gestionarea cazurilor penale. De rând cu această garanție oferită de lege, trebuie de asigurat echilibrul între independența procurorilor și principiul responsabilității, procurorii trebuie să dețină puterea de a-și exercita responsabilitățile procesuale, având obligația de a asigura aplicarea corectă a legii și instrumentarea cauzelor în mod echitabil, eficient și în termen rezonabil.

Pentru modul de interpretarea a legii, apreciere a faptelor și evaluare a probelor, nu ar trebui să survină răspunderea disciplinară, cu excepția cazurilor de rea-credință

și gravă neglijență². Aceste recomandări sunt aplicabile și procurorilor, deoarece natura proximală și complementară a misiunilor judecătorilor și procurorilor generează garanții similare referitoare la răspunderea disciplinară.

Circumstanțele cazului denotă existența presupunerilor rezonabile că procurorii au neglijat în mod evident atribuția de a asigura cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a dosarului penal, nu au dispus efectuarea unor acțiuni de urmărire penală care se impuneau, reieșind din declarațiile părții vătămate și au acceptat în mare parte poziția de apărare a persoanelor învinuite.

Pentru a oferi un răspuns motivat la argumentele autorului sesizării despre pretense încălcări ale normelor de procedură din partea procurorilor la investigarea dosarului penal, se impune reexaminarea faptelor invocate prin o analiză mai profundă a modului cum au acționat procurorii, implicarea în procesul de administrare a probelor, dacă au avut un rol activ în cursul urmăririi penale și au înaintat organului de urmărire penală indicații pentru stabilirea adevărului.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art. 37, art. 70 alin. (1) lit. f), art. 77, art. 86 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, pct. 9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, pct. 81 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestația domnului Nicolai Melnic împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-28/2022 din 25.03.2022.

2. A casa hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-28/2022 din 25.03.2022 și decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, privind încetarea procedurii disciplinare în privința ex-procurorului Xxxx Xxxxx, procurorilor în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul xxx, Xxxx Xxxx și a procurorului care a acționat în ordinea controlului ierarhic Xxxx Xxxx.

3. A restitui procedura disciplinară Inspecției procurorilor pentru efectuarea investigațiilor suplimentare.

4. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art.191 din Codul administrativ, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

Nº	Prenume și Nume	Semnătura
1.	Dorel MUSTEAȚĂ	<i>semnat</i>

² Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile

2.	Sergiu LITVINENCO	<i>semnat</i>
3.	Ceslav PANICO	<i>absent</i>
4.	Inga FURTUNĂ	<i>absentă</i>
5.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
6.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
7.	Eduard VARZAR	<i>semnat</i>
8.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>
9.	Svetlana BALMUȘ	<i>semnat</i>
10.	Andrei CEBOTARI	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC